

ایکڑھی جلد

علم ، صنعت و اخلاق را ہر ہفتہ لے مجموعہ

سكايچ

خرم سلطانك صوك سهرلى

فرانسواي عيسدن خلاص اچون طونه حوضه لرنده
كجال مهابته ايلر يلبوردى. اردونك سركارنده اكرتيا
پادشاه بولونيوردى .

سلطان سايان قانوي ، نطراة عسكرى ، قاطع
روحاً شاعردى . اساساً عثمانى پختاندنده شاعرانك
عنعنوى بر تاثيرى حائزى . ياوزك حساس اوغلى
شمرده (محى) خلقى قوللايپور ، زمانك شان
و مغرتر داستانلرته محى صيفه لر علاوه ايدپيوردي .
سليمان قانوي شهزاده لرته پك وشكوندى .
حتى شهزاده سلطان محمود وفاتى قلبنده آيس بر
يارد برافش ، حساس قليبك تاثير لرته دى بر آيد

اولق اوزره شهزاده جامعى اشا ايتدرمى .
سلطان سايانك نطرنده ، سلطنت بر جهان غوغاى
ايدى ؛ اك بووك دولت بر نفس محمدى . ويو
صحتك باشليج ذوق لى ده ، عشقه وقا دى نطار لرنده
ايدى . سايان قانوي ، جهان حاكم اولدنى حالده ،
قادى تحكى آلتنده حضور و سرور حس ايدپيور .
آغلپوب زارلق ايله ايلسم بوزيك نياز
يار نازىن آرتدير بيك درلو استفا ايدر

طرزنده تالانده بولونيوردى . سليمان قانوي نيك
تالانته يكانه باعث ، خرم سلطاندى .

خرم سلطان ، نطراة نويسارك قيد ايشكارى
كى ، نه زهد و تقوى ايله متصف ، حياتى خيرات
و حسنة وقت ايتش بر عابده ، نه ده اوروپا
مؤرخلر نيك تصوير الملكارى كى . عمرى
سايان قانوي سر كشك ائك ، ياشادى عيى
يكتممك ، عثمانى اكابرى تلف ايتدريمك .
كپيرش ، ظلو و اعتساف ايله پروردن بر ساي ايدى .
عثمانى بر ايتدريمك ياردن كش ، عيى ايتشش ،
سولديكته قانع ، حسنه مفتخر ، اك اوافق
ارزولرى بيله اجرا ايتدريمك عديمكار ، كوزل
بر قاديندى . اولك سحرينه ، عيىته ،
تفؤدنه اك بويوك تاثيرى ورن خاصه ، سايان
قانويك حساس روحنده زوال بولاز بر ايتقاد
حصوله كپين كوزلكى ايدى .

خرم سلطان ، اوصره درده الى بش ياشنده
ايدى . عثمانى سراى حسى و ذكسيه اداره

حاكيمته تايدى . و بوتون بو عظمت و ثروتو ده يالكر
بر ذات نيسنده خليل ايدپيوردي : سلطان سايان قانوي .
سليمان قانوي ايله برابر ، عين نطود ده ،
عين قوتده ديك بر سپا ده و اردى كه ، اوده
ابراهيم پاشا ايدى . ابراهيم پاشا ، قانويك بوتون
روحى ، بوتون خصيصه لرته مختل ايدپيوردي .
اوده ، قانوي كى ، مسكرلكده ، اعماراده ،
صنعتكارلنده ، موسيقى شناسلنده ، ماله ايشلرنده
تيز ايتشدى . دما طوغرى سى ابراهيم پاشا ، سلطان
سايان قانويك اوصاف و مزياتى تكديل ايدپيوردي .
سليمان قانوي ملككى مدبر و يوكلك ذكلى و زيرلرله
اداره ايتدى . نتوحاى جهانك مختلف استانلرنده

خرم سلطان (اوروپا رساملرته نطراً)
(آرتشيدوق فريدريك فولكسبوندين)

ايدى : مصرده ، ايرانده ، آفرى نيك سركارينه
قدر سلطان سايانك طوطى اكلامادق بر قانامشدى .
اردولرى مهاجده ظفرله قازايپوردى . بويده
بكلريكلر نصب اولونيور ، يانه اوكنده قهرمانلار
كوسترايپوردى . عثمانى دوتانالى (نيس) ساحلرنده
شانلى باراغزى طافه لاندبركن ، اردولرمن برنجى

خرم سلطان بوتون امارته تال اولشدى .
« جهان صاحبقرانى خان سايان » اك اوافق آرزولرته
وارنجيه قدر اجرا ايدپيوردي .

خرم سلطانك ، الى بش ياشنده ، آغارش
صايلرى ، طراوتى غائب ايدن سايى ، سليمان قانوي
نطرنده بارلاق بر حسنك صوك بقبه سى ايدى . ياوزك
ادب و نطرحاى ، كوزلى آهولره باباسى درجه .
سند زبون اولاجى بر حساسيتى حائزى . اولك
نطرنده تخت و سلطنتك ، ثروت و سامانك هيچ
قبه بوقدى .

ملك دنيا كيسه طالاز صوك برياد اولور
اى محى شوبله قرض ايتكم سايان اولمش
دين خاقان زمان ، حيانك و عشقك نلسه سته ناميله
وافقدى .

سلطان سايان آتتش ايكى ياشنده ايدى . اوتارنج
كنجيه قدر نه غزال كورمش ، نه سلطنتلر سورمش ،
سته برنى و معاضطن كوزلر كپيرمى ؛ سلطان سايان ،
عثمانى نامى جهان مدنيته اعلا ايدمك بر دوره
حاكمدى . استانبول ، عثمانى حيات صنعتك سرى
ايدى . ايوالمودلر و عيى بكلر عثمانى ذكوا حساسيتك
ايك نطه تئاننى تشكيل ايدپيوردي . قهرمان سلبك
نجيب اوغلى ، شخصنده بوتون بردورى مختل ايلپوردى .
سليمان قانوي انتباه دورينك مهم بر سپا ايدى .
بودورد عثمانى دولتك حدودى شاهلر و بويدين
نترقدن و غريدن بويوش ، فالح جاذب ياختى
اطرافته قباللر اتفاق ايلمى . تورك عرقى

قوت و قابليتك بو كيك نقطه سنده ايدى . تورك
ذكلى عبدالده ، تسيقاده ، جنكورلكده ،
دنيه و احتشامده باند بر موقعه بو كيشدى .
جانب يسوع خسرو و سكون ايله ولادشدين برلر ،
عاسيه خليفه لر نيك سلطنت سوردكلرى بلده ،
آيتلانك صوك سلطنته مكنس اولان ياختر ، ناسليكن
بركتلى ساحلارى ، دجه نيك نيفى اوولارى ه عثمانى

تولن اهل لکارانه اورتولش بر یاشاق ، فراجہ سنک
یاقہ سنہ قہ ایزی لچیار ، یک مہارنہ ترسم ایلکشمہ
پوتایلوہ کنج برسلطانک ، کوزلر بی رنقہ بدیکمش ،
ملول و منار دوشونیزی کورولور .

خرم سلطان شرقہ و غربہ ، قادی نفوذی
نامہ ، پادار بر نام براقدی . شاہ طہماسک
عہر مسیہ بخارندہ بولوندی . ایرانن ، اورپانک

قانونی سلطان سیان
(لورخک فولکسیوندن)

خرم سلطان زمانندہ استاتول

(لورخک فولکسیوندن)

ہر کوشمنن نامتہ ہدیہ ل کوندرلی ؛ فقط خرم
سلطانک ہدیہ لہرہ احتیاجی بودی . ثروتی و آلماساری

ایدن سلطانک پوتون الدینہ سی ، قزی مہروامہ
سلطان ، دامادی رستم یاشاق ، اوغل شہزادہ
بازیدی زہاف و سادہ نائل اولش کورمکدی .
خرم سلطان بو ارزولر نہ پک چاق نائل اولدی .
فقط بو نائلت الم و بیچہ دہ کارکالار تیجہ سنندہ حصہ لہ
کادی . رستم پاشا ، صدارت موفقی اشغال ایتدیک
دوقہ نہ اعتبار خرم سلطان مسعودی . آرق قادیلق

احتراس نہ مانع اولاق بر سب قالاشدی .
سیان قانونی ہر درلو امر لہرہ منقاد ، ہر درلو

ارزولر نی اجرایہ قادر ، ذی سلطون بر قوتدی

خرم سلطانک لک زیادہ قصہ قادیقی ، موجودیتی
حاکمی ایچون یک نامہ عادیقیدی ابراہیم پاشا ،
شمعی غلطہ ساحلندہ ، ایدی بر سگون اچندہ ایدی .
آت سیدانندہ ، سراقوکنہ دیکدیک (پودن)

غنیمنتری ، محتمم و زبرک ذوق صنعتہ نمونہ اولاق
لایوت آبدلر شگندہ طور بیوردی . بو آبدلر

یاشانک (پودن) دن کتیر دیک ہر کول ،
آبولولون و دیبان ہیکلری ایدی .

خرم سلطان خیرانی و حسانی ایلہ بو آبدلر دہ

اور تہ جک عالیندہ تصور ایتدی . قدسہہ بر چوق

اوقاف ، استاتولہ دارالشفار و مدرسہ لہ

وجودہ کتیردی . روحا شری ذہنیتہ تابعدی .

چشمہ ل پادیرمق ، جامعہ انشا ایتدیرمک ، قانی

تقسیم ایدن ، خیری ایشلردی . قدسہہ ک

اوقاق پک واسعدی . بو اوقاق ادارہ ایدن

طور غور دیک ، ہر درلو مساعدتہ مظہر اولور ،
لک اوقاق اوقاف سئلہ لری ایچون دیوان ہایوندن

حکمر اصدار ایتدیردی .

بودورہ خرم سلطانک نفوذی حد کانی

بولندی . انتباہ دوری شرقہ

جاذب و مستثنی . ناجدار بر قادیق

سیاسی طابووردی ؛ اودہ خرم

سلطان ، کندی تعبیر لر تہ ،

رو قزولان ایدی . رسامریہ

بولطیف سیاق خیالاً اولسون

یاشاق قودندن محروم قانی

ایستہ میورلردی . کیمی ،

باشندہ خوطوز ، ارقہ سنندہ

بر اورکو صاج ، اندہ هنوز

آچیلش برک ، بر قادیق سیاسی

تصور ایدیلور ، کیمی خرم

سلطانی ایکلی و انجینی فراجہ سی

ایلہ تحیل ایلوردی . خرم

سلطانک لک کوزک ، لک سوبلی

تصویری ، و پانہ دہ آرشیدوق

فردیناندک فولکسیونندہ ک

تایلودر . بو تایلوہ خرم

سلطانک کنج و لطیف سیانندہ

ملان و اندیشہ ک حریق شمسی کورونور . ایچہ

قاسلاری ، متاسب پروتی ، ایچہ بر تول ایچہ کومولن

ظریف چکمی ، باشندہ ایکلی بر سرپوش ، اوزرندہ

کندیدی ایچون کافی ایدی . عثمانی دولتک ثروت
و سلطنتی پیشکام حسنہ ناماً سرلشیدی . خرم
سلطان ، پانکر کندی ثروتہ ، معظم آبدلر
وجودہ کتیرہ جک بر قدرتی حارڈی . خصوصہ ،
خیراتی پانکر استانیلہ متعصر قالیوردی ؛ آفرندہ
بیلہ جامع انشا ایتدیرمشدی . قزی مہروامہ سلطان
نامتہ ادرنہ قاپسندی ، اسکدارک آناقلی ساحلرندہ

پایلان جامعہ لہ ، خرم سلطانک عثمانی سرائندہ

کوردیکی تربیتک ، روحاً طویدینی خیر پرورک

حسک پادار نشانہ لری ایدی .

خرم سلطان تجارتندہ ثروتی آرتدردی .

سویس ایلہ جدہ آرمسندہ ایشلر بر چوق

کیلر واردی ک ، بونار خرم سلطانک وقف

کیلری ایدی . بو کیلر ک وارداتی خرم سلطانہ نامدی .

خرم سلطان بو ثروت و سعادت اچندہ یارم

عصری متجاوز یاشادی . عثمانی سلطنتک

پارلاق و مطمئن بر دورندہ محتمم بر شرق

سلطانی اوقاق اوزرہ ملانندی . عثمانی تاریخندہ

فجیع تشنہ لری و خیری ایشلرہ نامی ایفا ایلدیک

کمی ، غرب ادبستاندہ انتباہ دوریک شرق

حسک و شرفک جاذب بر قادیق ذکای اولق اوزرہ

شہرت قازاندی . سلطان سیان قانونی

سنہ لہرہ عقی ایلہ ، حسنی ایلہ زبون ایتدی .

لک معظم دشمن اردولر نہ غلبہ ایدن ، حیانتک

صبرک سنہ لہرہ بیلہ سیکتوارنقی اوغورندہ جاتی

فدا ایلدن سلطان سیان ، خرم سلطانک نفوذی

ہیچ بر زمان غلبہ ایدمدی .

خرم سلطان بو نفوذ و حاکمیت ذوقی ایلہ

محموظہ ، مسعودانہ بر عمر کچیردی . قزی مہروامہ

سلطانک سادتی ، اوغل شہزادہ

بازیدیک سلطنتی لک معزز

املرندہ عد ایتدی . فقط

قانی واسطہ لہ ایدہ ایدیلن بو

سعادتن ، پک موقت اولدی .

عثمانی تاریخندہ آسی خاطر لہ

براقان خرم سلطان ، نہایت

سیان قانونک والری آرمسندہ

ترکیات ایتدی (۹۶۴) .

بویض ، سلطان سیان ایچون ،

پک عالم اولمشدی . ہیچ برظرف ،

هیچ بر موقت ، ہیچ بر

مشغولتہ روحاً طویدینی ملری

تحفہ ایدمہ بودی . سلطان

سیان سوکیلی خرمی کوز

یاشلرہ جلہ کمانہ کومدی .

سنہ لہرہ سودیکی بو وجودی

سلطنت دوریک عظمتی ایدمی

یاندہ کورمک و کندیدی پانہ

کومولک ایستہدی . موزون

سرور ، پنے ارغوانلر ، تازہ

و برطراوت شمشر لہرہ سنندہ خرم سلطانک لک رفیق

اوینار لہرہ مزین بر ترہ پادیردی . ایچی رنگا رنگ

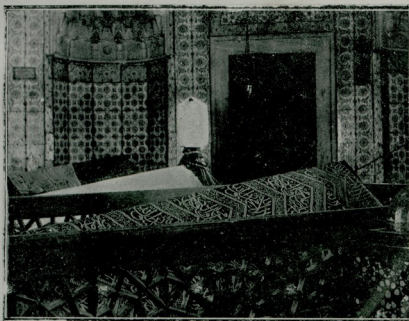

سلطان سلیمان، مرحومه سلطانک روم
 ایچون صدقار ویرمکه سترهجه دوام ایشدی
 خرم سلطانک وفاتندن اوج سته سوکرا، مکهمکره
 و مدینه منوره صلحا، علما و قراستهده احسانا
 کوندرمک ایشدهدی، مصر خزینسک جانی نظ
 نظر دفته آلماسه ایدی، آتلی بیگ آلتون
 کوندرمکچکدی، فقط اوج بیاز
 آلتونی کافی کوردی، پواخاندا
 توزیه ایچون مصر بکریکیت
 یازیلان حکمده سلطان سلیمان
 حساس روخدهکی ملا
 قایمه نظاهر ایدیوردی
 سلیمان قانونی، المیده
 میروح بر قلک مهیج و نتره
 صداسیاه : « فرزند ارجمند
 اوغلام سلم طایفه و الهده
 روچیون مکهمکره و مدینه
 منوره قراسته اوج بیگ آلتون
 کوندرمکزدیه امر ایدیور
 مصر خزینسندن ویرمکهجه
 بو آلتونلردن بیک بشوزیه
 مکهمکره و بیک بشوزیه
 مدینه منوره قراسته توزیه
 کمال تأثرله یازیوردی .

احمد رفیق

برکیدهرم بردونرم باقارم
 کوزلمدن قانی یاشلر دوکرم
 بونجو، بیلدر بن دردنی چکرم
 هرچانی به کوکل ویرن شویله اولور
 آقیدنی کوزمدن قانی یاشلری
 کتیردی باشمه تورلو یاشلری
 کورور اولدم کورمدیمک دوشلری
 هرچانی به کوکل ویرن شویله اولور
 کوزهل چقار قارشیمزه ناز ایدر
 صانهسک جور و جفانی آز ایدر
 او برلر قوجالار بزه ناز ایدر
 هرچانی به کوکل ویرن شویله اولور
 شو قارشیده قارلی بولغار طایفدر
 یارسز شکر بیسمه بکا آغیدر
 شیددی یاراک قوچولاجق جافیدر
 هرچانی به کوکل ویرن شویله اولور.

سلطان سلیمان یو آجی بردرلو اونوتامادی . استانبولک
 هان برچوق برلرندره فراه صدقار احسان ایدیور ،
 مرحومه سلطانک روحی ایچون خیرات - حسنت
 وجوده کتیریوردی . ممکن اولسه ، روحاً منورده
 تأثرلری کاشانه احساس ایدمک ، مجاہوت
 و محبتی ، روحک شفا بولار آجیلری خرم سلطانها

خرم سلطانک ترهسی (سلیمانده)

اعراق مرارنده بیلاه احساس ایچون معظم سلطنتده
 یاشایان بیچاره لری ، غمز و سفاک قریانلری
 احیاه چالیشاجقدی .

چیلرله ، صدوقستی ایپکی قاشلرله ترین ایشدی . خرم
 سلطانک دوت چوره سی قاشدی : بری مانی زمین
 اوزرینه ، کناری صیرمه لی ، پیشیل وعل ایپکله
 ایشلنشدی . دیکرلری ، بیاض زمین اوزرینه قایلدان
 ایشلده لی ، کنارلری ایزلی اوفاللی ظریف قریانلرله
 منزندی . سلطان سلیمان یو کزیده خاطرله لری خرم
 سلطانک ترهسته قویدریدی . کیم بیلیر ، بو ظریف

چورهرلر اونک عتدهده ندرلو
 خاطرله لری احتوا ایدیوردی .
 سلیمان قانونی خرم سلطانک
 ضیاعی بردرلو اونوتامادی .
 نظرنده خرم سلطان قیمتدار
 بر شریکه سلطنت ایدی . اونک
 اوغورنده نهذا کارلقلار ایش ،
 نه آجیلره تحمل ایلمهدهدی !
 روحاً حساس و نجیب اولان
 سلطان سلیمان ، خرم سلطانک
 آرزولری بریه کتیرمک ایچون
 دور سلطنتی لکله جیک
 تشنلرده بیلاه بولمیشدی .
 شدی ، روحک بکانه معبوده سی
 طویراقلر آلتنده ایدی . سلطان
 سلیمان سولین بر قادشندن
 محرومی تنلی قبول ایتیز .
 بر فلاکت تلقی ایدیور :

دوسلر شمدنکرو اداک دکلدور کوزدهم
 آتک ایچون خانه دلده طولی رنج و الم
 دیکده کننی حق کورویوردی .
 خرم سلطانک وفاتندن اوج سته چکدی حالده

خاق ادیباتندن نمونه ل

اسکی طایفه تورکوارلی

آرایه آرایه منونه دوندم
 طاووسم ، سوکیم قنده کزرسک
 بن سنک دردکن اولدره یاندم
 طاووسم ، سوکیم قنده کزرسک
 کزیدیم برلرده سی کوزلرم
 طور دینک برلر یوزم سوردم
 کلندن کچندن خبر سورارم
 طاووسم ، سوکیم قنده کزرسک
 ایندیلر بنی کوکل نخته
 آقام اولدی کون دولاندی وقته
 بر کوزلر سو مشتم دورماز عهدینه
 طاووسم ، سوکیم قنده کزرسک

✽

یهی الاکوزنی دلبر
 سورسک سورم بنده

کوچ ایله سو مشم سنی
 سورسک سورم بنده

دوغرولوب وارسن دوستکه
 شفتالی ویرمک قصدینه
 کوچ ایله دوشمه اوستکه
 سورسک سورم بنده

قایوب خشم ایله باقه
 بنی جور اودینه یاقه
 جوق یالور دینغه باقه
 سورسک سورم بنده

بنی کورنجک قاجارسک
 ایتیمه دردلر صاجارسک
 سلام ویرمیوب کچرسک
 سورسک سورم بنده

✽

شول قارشیدن کلن قانلر ایچی
 هرچانی به کوکل ویرن شویله اولور
 ایشندیم یادلر قوشنه کیریمی
 هرچانی به کوکل ویرن شویله اولور